

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΡΑΜΠΙΑΤΖΑΚΗ ΖΩΗ		
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΚΑΡΑΜΠΙΑΤΖΑΚΗ ΖΩΗ ΡΙΖΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΘΗ ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΚΑΒΑΛΙΩΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΚΟΡΡΕ ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΝΩΛΗΣ ΤΕΝΤΖΕΡΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμινάριο/Διαλέξεις και Ασκήσεις εφαρμογής	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα	
<i>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν και να κατανοούν:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Τι είναι η μάθηση • Την έννοια των Μαθησιακών Δυσκολιών –Γενικών και Ειδικών • Από ποιους παράγοντες επηρεάζεται η εμφάνιση των Μαθησιακών Δυσκολιών • Στοιχεία για τις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες: ΔΥΣΛΕΞΙΑ -ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΙΑ-ΔΥΣΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ- ΔΥΣΓΡΑΦΙΑ-ΔΥΣΑΡΙΘΜΗΣΙΑ- ΑΝΑΠΤΥΞΑΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ • Την έννοια της πρώιμης ανίχνευσης των Μαθησιακών Δυσκολιών • Βασικά στοιχεία για τους τρόπους αξιολόγησης και υποστήριξης των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες και των οικογενειών τους 	
Γενικές Ικανότητες	
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΜΑΘΗΣΗ - ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ (ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΛΟΥΚΕΡΗΣ)
2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ: ΕΙΔΗ, ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ (Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΒΑΛΙΩΤΗΣ)
3. ΠΡΩΙΜΗ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ (ΖΩΗ ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ)
4. ΔΥΣΛΕΞΙΑ (Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΒΑΛΙΩΤΗΣ)
5. ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΙΑ-ΔΥΣΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ (ΣΠΥΡΟΣ ΡΙΖΟΣ)
6. ΔΥΣΑΡΙΘΜΗΣΙΑ (ΜΑΝΩΛΗΣ ΤΕΝΤΖΕΡΗΣ)
7. ΔΥΣΓΡΑΦΙΑ- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ (ΖΩΗ ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ)
8. ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΑΓΑΘΗ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ)
9. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ- ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ (ΑΓΑΘΗ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ)
10. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ (ΚΟΡΡΕ ΕΙΡΗΝΗ)
11. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΜΘΗΤΩΝ ΜΕ Μ.Δ. (ΑΓΑΘΗ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ)
12. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ-ΕΞΕΤΑΣΗ (ΖΩΗ ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Μεικτός: Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>																					
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Eclass. Ppt email</p>																					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Σεμινάρια/Διαλέξεις</td> <td>36</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασιών</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td>188</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Σεμινάρια/Διαλέξεις	36	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	70	Εκπόνηση μελέτης (project)	32	Συγγραφή εργασιών	50	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	188									
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																					
Σεμινάρια/Διαλέξεις	36																					
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	70																					
Εκπόνηση μελέτης (project)	32																					
Συγγραφή εργασιών	50																					
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	188																					
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p>	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.</p>																					

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η μέθοδος αξιολόγησης είναι «Διαμορφωτική Δοκιμασία» / «Γραπτή Εργασία» / «Δημόσια Παρουσίαση»</p> <p>Η αξιολόγηση του μαθήματος προϋποθέτει (α) την εκπόνηση ατομικών εργασιών που αφορούν στις επιμέρους διδακτικές ενότητες του μαθήματος, οι οποίες παραδίδονται με συμφωνημένες προθεσμίες μετά την ολοκλήρωση της ενότητας και (β) την εκπόνηση από κάθε Ομάδα Φοιτητών, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν από δύο (2) έως επτά (7) άτομα, μιας πρωτότυπης γραπτής εργασίας / μελέτης, με βάση τη συνεννόηση με τους διδάσκοντες.</p> <p>Το σχέδιο της ομαδικής εργασίας / μελέτης κατατίθεται κατά τη 2η εβδομάδα μαθημάτων και η εκπόνησή του παρακολουθείται συστηματικά από τους διδάσκοντες μέσω των συμβουλευτικών συναντήσεων.</p> <p>Η κατάθεση της εργασίας / μελέτης γίνεται από την 11^η έως τη 12^η εβδομάδα μαθημάτων.</p> <p>Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική.</p> <p>Σκοπός αξιολόγησης: Ο έλεγχος της πορείας των φοιτητών σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς στόχους, ανατροφοδότηση και ενδεχόμενη τροποποίηση της διδασκαλίας.</p> <p>Κριτήρια Αξιολόγησης:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εκπόνηση εργασιών και μελέτης σύμφωνα με τις Οδηγίες που παρέχονται στις σύγχρονες και ασύγχρονες Συμβουλευτικές Συναντήσεις. 2. Γλωσσική σαφήνεια, νοηματική πληρότητα, επαρκής τεκμηρίωση, επιστημονική επάρκεια. 3. Δημόσια Παρουσίαση της ομαδικής εργασίας / μελέτης
--	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία για μαθησιακές δυσκολίες – δυσλεξία

- Αναγνωστόπουλος Δ.Κ., Σίνη Α. (2004). Διαταραχές της σχολικής μάθησης και ψυχοπαθολογία. Αθήνα: Βήτα.
- Αναστασίου, Δ. (1998). *Δυσλεξία. Θεωρία και Έρευνα. Όψεις Πρακτικής*. Αθήνα: Ατραπός.
- Ζάχος, Γ. & Ζάχος, Δ. (2001). *Δυσλεξία. Αντιμετώπιση- Αποκατάσταση*. Αθήνα: Κέντρο ψυχολογικών μελετών.
- Ημέλλου, Όλγα (2003). *Ήπιες δυσκολίες μάθησης. Προσεγγίσεις στο γενικό σχολείο*. Αθήνα: Ατραπός.
- Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2002). *Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καραμπατζάκη, Ζ. (2010). *Τεστ Ανίχνευσης Αναπτυξιακής Διαταραχής Ψυχοκινητικού Συντονισμού*. Αθήνα: Πάραλος.
- Καραμπατζάκη-Δημητρίου, Ζ. (2010). *Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πάραλος.
- Κουράκης Ι. (1997). *Ανίχνευση στον Κόσμο των Μαθησιακών Διαταραχών*. Αθήνα: Έλλην.
- Μαρκοβίτης Μ., Τζουριάδου Μ. (1991). *Μαθησιακές Δυσκολίες*. Θε/νίκη: Προμηθεύς.
- Μάρκου Σ. (1994). *Δυσλεξία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Μαυρομμάτη, Δ. (1995). *Η κατάρτιση του προγράμματος αντιμετώπισης της δυσλεξίας*. Αθήνα : Αυτοέκδοση.
- Μιχελουγιάννης Ι. , Τζενάκη Μ. (1998). *Μαθησιακές δυσκολίες*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Νόμος 3699 (2008). *Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*. ΦΕΚ 199/Α'2.10.2008.
- Παντελιάδου, Σ. (2011). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Τι & γιατί*. Αθήνα: Πεδίο
- Παπαβασιλείου Α., Παπαναγιώτου Α.(1997). *Μαθησιακά προβλήματα*. Αθήνα: Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.
- Πόρποδας, Κ.(2002). *Η Ανάγνωση*. Πάτρα.
- Πόρποδας, Κ.Δ. (1997). *Δυσλεξία*. Αθήνα
- Πόρποδας Κ. Δ.(2003). *Η Μάθηση και οι δυσκολίες της (Γνωστική προσέγγιση)*. Πάτρα.
- Πόρποδας, Κ.Δ.(2003). *Διαγνωστική Αξιολόγηση και Αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών στο Δημοτικό Σχολείο (Ανάγνωση, Ορθογραφία, Δυσλεξία, Μαθηματικά)*. Πάτρα.
- Πολυχρόνη, Φ., Χατζηγρήστου, Χ. & Μπίμπου, Α. (2006). *Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες- Δυσλεξία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Σούλης, Σ.Γ. (2008). *Ένα σχολείο για όλους*. Αθήνα: Gutenberg.
- Στασινός, Δ. (2013). *Η ειδική εκπαίδευση 2020*. Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση.
- Τάφα Ε. (1995). *Τεστ Ανίχνευσης της Αναγνωστικής Ικανότητας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τζιβινίκου, Σ. (2015). Μαθησιακές δυσκολίες - διδακτικές παρεμβάσεις. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5332>
- Τζουριάδου, Μ. (1997). *Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Τζουριάδου, Μ. (1998). *Μέθοδοι πρόιμης παρέμβασης*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Φλωράτου Μ. (1992). *Μαθησιακές Δυσκολίες και όχι Τεμπελιά*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Χρηστάκης, Κ. (2011). *Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης*. Αθήνα: Διάδραση.
- Χρηστάκης, Κ. Γ. (2012). *Η εκπαίδευση των παιδιών με δυσκολίες: Εισαγωγή στην ειδική αγωγή / τόμος Α, Β'.* Αθήνα : Διάδραση/ Ατραπός.